

האשה שנפלו פרק שמיני כתובות ע"ט.

ע"ט.

עין משפט
נר מצוה

אחסי לקמיה דרב נחמן. לתבוע את צמה להחזיר לה הנכסים והצמח הולאה שטר מתנתה וקרעיה ר"נ: קהללה. אינו צקי דיניין. ומר עוקבא אז צ"ד הוה: מורה הוראה אני. נעלמי רשות מריש גלותא כדאמר' צ"ק דסנהדרין (דף ה.) דמהני רשותא ולא יצוי רשותא אלא לצקי בצבר: **אם יצא שטר מברחה לידו.** שירצה המקבל מתנה להחזיק בנכסים על פיו שלא להחזירם לנותן אקרענו. ולקמיה פריך הוואל ולא שטרם הוא הילך הועיל להבית: **א"ל רבא לרב נחמן.** כשקרע אותו שטר היכי סמכת צהא אדשמואל וקרעת ליה: **עטמא מאי.** אמר שמואל אקרענו: **דלא צניק איניש נפשיה כו'. ולא גמר להקנותו** אלא בעד שהוה דואג בנאחריהו שלא יחזיקו בהם: **ה"מ.** צוחמתן לאיש נכרי איכא למימר דלא גמרה ואקפיל: **אבל נכרסה היכא נה.** מתנה חלוטה: **שטר פסיס.** שטר פיוסיס שמפייסמו לקבל מתנה זו בנאחריהו שלא יחזיקו קודם נישואין ולא שוכה מקבל זה צהא: **אם רלה.** המקבל זה: **מלחא צה.** ומחזיק בהן עולמית: **עד שסכמו.** בשטר זה מהיום ומיום לך ולבצאלה יצא גמרה ומקבלה ששם לזכות תאמר אני רואה

א"ל רבא לר"נ טעמא מאי דלא שביק איניש נפשיה ויהיב מה אנו צריכים לזה הטעם ה"ה גילתה דעתה שלא להקנות' בק"ג נתתה לה. ותו דלקמן מפליגין בין כלם למקצתם שמקצתם קנה המקבל ולמה קנה כיון שגילה דעתו שאינו מתכוין אלא להבריה. א"ו בסתם ה"י המשעה ולא אמרה לעדים שום דבר בשעת המתנה אלא סתם דעתה גאו אומרים שלא שאלו בכתובה כ"א להבריה (א"מ) דרב ורשרא בר טבוימי כתבתוהו נכסה למר ורשרא בנה אמרה דביעאי לאנסובי ל"י לרב ובדי לרוף אינסיב אגירשה את לקמיה דאיתיה אחר משום אנסובא הוא והא אינסיבא א"ל ר"ה ברי' דר"י משום דאיתיה אמולאי אמריה מילי ממוליאתא אפילו למ"ד (מכרין) מכתובה קני ה"מ דלא גליא דעת' הכא הא גליא דעתה אלמא מאי דאמר' הכא (במכתובין) אלא מבריה אלא היכא דלא גליא דעתא אלא בסתמא אין דאמרין גליא דעתה הכי ונ"ל שג"ס הוא נכ"ז צ"ל פירושו המורה. ולא דרשנו לעדים והשטימ הסופר חיבת ולא: לטוף אינסיבא ואגירשה אתאי לקמיה דר"נ קרעא ר"נ לשרא. פ"י בשביל שררא ואמר לא קנתה שלא בכתובה כ"א להבריה ולא להקנות ק"ג והיהו הנכסים אלה. ונ"ל דוקא היכא דאינסיבא ואגירשה הויה בטלה והיה לה נכסי דאמרין דלא שביק איניש נפשיה ויהיב לאחריני אבל היכא דמתה בחיי בעלה ותקיימה המתנה ובעודה חתה בעלה נמי הבת אוכלת הפירות דהיי אומדא לא בעדי' ל"י אלא היכא דמיגרשה דל"ל מדי' אבל היכא דיתבי חתה בעלה ואית לה מזוני ופריסתא בעלה לא דהא בכתובה נכסים מ"ה מתנה קיימת דכיון דשררא לנפשה סמכא בהאי שירא כ"ש הכא דקיימת חתה בעלה) (ע"ן בהל' שוה הגאון מהר"א סברא) א"ל עוד לקמיה דר"נ א"ל חזי מר נחמן חקלאה היכי מקרע שררא דאנשי. א"ל אימא לי אידי גופיה דעובדא היכי הוה א"ל הכי והכי הוה א"ל שטר מברחה קאמרת הכי שמואל אנא מורה הוראה פ"י. ש"י שקבל שטר מריש גלותא. ואם רבא לר"נ שטר מברחה אקרענו א"ל רבא לר"נ טעמא מאי לא שביק איניש נפשיה ויהיב לאחריני (א"ל) ה"מ לאחריני אבל לברחה יהיבא אפי"ה במקום (נפשה) (בהותן) נפשה ערפא

עשאוים כנכסים שאינם ידועים ואליבא דר"ש. פסק ר"ח כר"ש כנכסים שאינם ידועין וכן נראה מדקאמר ואליצא דר"ש משמע דכל הני דקצירא לכו שטר מצרחת לא קנה קצירא לכו כר"ש דאי צעי למימר דתקינו רבנן משום תקנת מצרחת כמו שאומר ר"ש כנכסים שאינן ידועין ופסי רבנן דר"ש מודו צה ועלום לית הילכתא כותיה א"כ הל"ל עשאוים כנכסים שאינן ידועים לצעל אליצא דר"ש צלא וי"ו דהוה משמע דכי היכי דנכסים שאינם ידועים לא משמעצדי לצעל אליצא דר"ש ה"נ מצרחת לכ"ע מדקאמר ואליצא דר"ש משמע דוקא לר"ש משום דע"י הברחה הוו נכסים שאינם ידועים וכבר צא מעשה שטר מצרחת נכסיו לפני ר"ת שרצה ללוות ורצה שלא ישמעצדו נכסיו לצעל חזו שום שטר מצרחת נכסיו ונכסיו ישמעצדו נכסיו ונכסיו למזנת אשמו ואמר ר"ת שהשטר קיים ומגבין ציה דדוקא הכא דהוי מצרחת דלא קני להו צעל דהוה נכסים שאינן ידועים אמרינן דודאי להצניח נמכוין אכל צנמשים אלו דאי לא הוי קני לוקח הויה קני להו צ"ח והאשה וכיון דצחכי לא הוי מוצרח אית לן למימר דלמתנה גמורה איכיון: **דבן ר"י ואיצ"נ דק"י.** היינו כפ"י ר"ת צהמוכר את הספינה (צ"ב דף פג. וסג.) דדקלים מתקיימין הרצה ולא כרש"ס דפ"י המס דלין מתקיימין יותר מד' וה' שנים גבי הא דלמר רצ ציד דקל אין לו גוע: **א"יצ"נ וגופני איצ"נ.** משמע דגופני גרעיה מאילני וכ"ש מדקלי דעדיפי מאילני וקשה לדמרין צהמוכר (צ"ק דף צב. וסג.) אריסיה דשמואל אייתי ליה תמרי טעמיניהו טעמא דממרס אמר קא ממחשי בגופלא כולי האי (א) א"ל למחר אייתי לי מקורייהו משמע דגופני עדיפי מדקלי וי"ל דדקלי עדיפי צה שאין נרין להוציא עליהם ללוס כדי לתקן אכל גפנים לרביין יליאם מרובה לזמר ולתקן הכרס דאס לא כן מתקלקל ומי שיכול לטרוד לעודם ולשומרם כדלוי יש צהן ייוח גדול: **ב"צ"א דמחא.** ר"ח גריס גועו מחליף קרנא אין גיעו מחליף פירא פ"י דבר שאולל גיעו מוכרין והקנן מתקיים זהו קרנא ואין מוכרין אותו ליקח ממנו קרקע ודבר שאולל כלה שאין גועו מחליף הוי כאלו נפלו לה פירות וילקח בהן קרקע ולפ"י אמרי לה פירא הוה דקאמרי להאי כללא דהא אכא זרדתא ופירא דכוורי

לעזי רש"י

ויי"ר (ויי"ר).
ברכת דגים.

תוספות ר"ד (המשך)

לר"נ ואי קשה ארומתי' לי מרבנן טסיין מרשב"ג דאמר רבא בב"ח ארי' כימ ששנה רשב"ג במשנתו ה"ל וכו'. תשובה. הא אמרן בפירוקן דלעיל תרי אמרי' אליבא דר"י ואפילו לרבא נמי דוקא במשנתו קאמר אבל לא בביתא והלכך בביתא אהדרין לכללא תידי ורביס הלכה כרביס. א"ו וירא ל"ק הא לכולן והא במקצתן פ"י מאי דאמרי רבנן דקנה מקבל מתנה והו במקצתן דכיון דשררא לנפשה בכל לב יהבה ל"י והא דארי' לא קנה זהו בכל נכסיה. דכיון דלא שיתנה לנפשה מידי בודאי אמרי' ל"ש איניש נפשיה ויהיב לאחריני והכי אמרי' בפרק מי שחשע דהוה שיכתבו כל נכסיה ומברחה חדא מנייהו. ומקשה ואי לא קנתו לוקח ליקנינהו בעל. פ"י כיון שמתנה הברחה בטלה א"כ יקנה הבעל נכסים ויאלץ פירות ויבא מתה יירשנה. אמר אביי עשאוים כנכסים שאין ידועין לבעל ואליבא דר"ש. פ"י כי היכי דאמר ר"ש כנכסים שנפלו לה במו"ה מפני שאין רשותן של בעל עליהן הן של אשה ואין לזכות עליהם ה"נ אמרי' הכא בעל הנכסים שפיון של שררא הבעל שנתנה נכסים במתנה מתיאש מהן ואין לו שום זכות עליהן ומכאן מוכה שמקבל המתנה לא זכה בהן לא בחיי ולא לא"מ. אלא כל המתנה בטלה והיה של אשה בחייה ובמותה לירש' ומה שקנה לקנינהו בעל וגם מדמה אותם לנכסים שאין ידועים שהן של אשה לכל דבר למוכרן ומכרה קיים ולא כמיש למעלה. וכתב ר"ח וה"ל ש"מ דה"ל כר"ש. ואורבך מדיקאמר ואליבא דר"ש משמע שאין ה"ל כותבו ור"ח מ"ה לא קנה הבעל נכסי מברחה דכי היכי דארי' שפיון כנכסים שאין ידועים לבעל דבעל מתיאש ולא קנאם ה"נ אמר רבנן בנכסי מברחה. ואע"ג דפליגי בספסי שאין ידועים התם מפני שלא ידע בהן ואין יאושין יאוש שאילו היה ידע לא היה מתיאש אבל כשהוא רואה שנותנת לאחר מתיאש מהן יאוש גמור. ומה"ל קנאם לעולם ולעולם בנכסים שאין ידועים לא פסק אביי ה"ל כר"ש. אלא הוסיק אר"מ לללא יחיד ורביס ה"ל כרביס ואין לחלק בין ידועים לשאין ידועים בכל אמ מכה המתנה הבעל מוציא מיד הלקוחות (והרב

אין גועו מחליף כדפי' צונטרס וקשה לרשב"א דמשמע דלמרי לה קרנא קאמרי להאי כללא דקנא אמרי לה פירא לנכסי' ועוד דלמר רב נחמן לקמן עיילא ליה גילמח פירא הוי מיכסי כהו' הל"ל קרנא הוי ועוד דל"כ הא דקמ"ט פ"י גפרית ומחפורת של צר"ף ר"מ אומר קנן הוי נמי (ט) פירות דחשיב כקנן המתקיים והצעל אוכל פירות וא"כ קשיא דר"מ דר"מ דהא קמ"ט פ"י פירות דחשיב כקנן מתכוונין שמיין אותם כמה הן יפין וילקח בהן קרקע והוא אוכל פירות וגפרית וצריך לה גרעיה מפירות מתכוונין ועוד דהשתא הוי ר"נ כר"מ ונראה כפי' הקונט' ור"ת גרס כר"מ ומפרש דלאו צרעלו פליגי אס ימכרס אס לאו דהא קפ"י אהא דקאמר פשיטא ארעא וצמי דרעס לאחרי צנפלו לה כספיה ואהא קאי פלוגמיהו ומפרש דאס נפלו לה כספיה ורואה הבעל לקנות צהא אכא זרדתא ופירא דכוורי וכן משמע מתוך פירוש ר"ח דמפרש גועו מחליף קרנא כו' הלכך היכא דקמ"ט

דקמ"ט
ול
פסק הלכה כר"ש: **מתנ"י** נפלו לה כספיה. ילקח בהן קרקע והוא אוכל פירות. פירות הלושין בהן קרקע והוא אוכל פירות המחזירים לקרקע ארי' שמיין אותן כמה הן יפין בפירות וכמה הן יפין בלא פירות והמתור ילקח בהן קרקע והוא אבל פירות וחכ"א פירות המחזירים לקרקע שלו והתלושין שלה ילקח בהן קרקע והוא אוכל פירות ר"ש מקום שיפה כזה בכניסתה הורע כזה ביציאתה ומקום שיפה כזה בכניסתה כיוצא בפירות המחזירות לקרקע בכניסתה שלו וביציאתה שלה והלושין ביציאתה שלו ובכניסתה שלה. פ"י אם נפלה לה כספיה לא יאמר הבעל אשאתר בהן והשכר שלו והקנן קיים לאשה שמת יכלו. וכן פירות התלושין לאן (אבלולא אלא) ימכרו וילקח בהן קרקע והוא אוכל פירות. ואם נפלו לה פירות מחזירים לקרקע כגון שדה ורור או אילנות טעונין פירות היה אומר ר"מ מה שיגרלו הפירות מוכרן ואילן הוא ברשות הבעל והן שלו. אבל מה שיגרלו כבר קדם שיוכה בהן הוא של (בעל) האשה. והאין עושים. שמך השרה כמה היה יפה

(א) י"ל ועוד ראה מסא דלמתיין צ"ב (דף ק"א) דלמיה דרב ורשרא כו'. (ב) וי"מ במו"ס צ"ב (דף ק"א) ד"ה גילא.